

ACV - reglement

Rechtsbijstand

Inhoud

1. Welke materies komen in aanmerking voor de rechtsbijstand van het ACV?	4
2. Eerstelijns hulp	5
3. Gerechtelijke bijstand	5
4. Medische adviezen	8
5. Kosten van de rechtsbijstand	9
6. Dadingen	10
7. Waar dien je klacht in?	10
8. Wie beslist over de toekenning van rechtsbijstand?	11
9. Volmacht drager of advocaat ?	11
10. Aansprakelijkheid van de rechtsbijstand	12
11. Alleen leden van het ACV hebben recht op rechtsbijstand	13
12. Wachtwoordvoorwaarde	13
13. Je neemt ontslag uit het ACV	15
14. Terugbetaling van de kosten	15

ACV - reglement

Rechtsbijstand

> Inleiding

Als lid van het ACV heb je recht op rechtsbijstand. De voorwaarden daartoe worden in deze brochure beschreven.

Rechtsbijstand omvat eerstelijns hulp, gerechtelijke bijstand en medische adviezen. De rechtsbijstand wordt verleend door je beroepscentrale of je gewestelijk verbond, met de steun van de confederatie. Binnen het verbond wordt de rechtsbijstand verleend door de dienstencentra en door de rechtskundige dienst. Binnen de beroepscentrale wordt ze verleend door regionale en nationale propagandisten of door klachtendiensten.

Onze rechtsbijstand is een syndicale dienstverlening aan de leden. Hij wordt uitsluitend door de solidariteit van de werknemers gefinancierd -we krijgen daarvoor geen enkele overheidssubsidie. Het is geen verzekeringscontract. Onze rechtsbijstand sluit aan op onze collectieve werking. Hij is niet bedoeld om die over te doen of te vervangen.

1. Welke materies komen in aanmerking voor de rechtsbijstand van het ACV?

1. De geschillen die onder de bevoegdheid vallen van de arbeidsgerechten, waarin je betrokken bent als loontrekkende of als sociale verzekerde.
2. Als je lid bent van een centrale aangesloten bij de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten (dus van CCOD, COV of COC, of van ACV-Transcom als personeelslid van een overheidsbedrijf of van een publieke culturele instelling), de betwistingen inzake het statuut, arbeidsvoorwaarden en sociaal zekerheidsregelingen waarin je als personeelslid betrokken bent.
3. De verdediging van je belangen als werknemer in het kader van falings, gerechtelijk akkoord of soortgelijke procedures.
4. De geschillen met betrekking tot schuldoverlast van gezinnen, inzonderheid inzake beslaglegging en overdracht van lonen en sociale uitkeringen.
5. De geschillen betreffende de woning waarvan je het gebruik hebt in het kader van je werk.
6. De geschillen betreffende je rechten inzake groepsverzekeringen, pensioenfondsen en andere collectieve aanvullende socialezekerheidsregelingen.

2. Eerstelijns hulp

Vanaf je aansluiting als lid heb je recht op de volgende prestaties om geholpen te worden:

1. opname van je klacht;
2. informatie en advies, inzonderheid over de nodige stappen om de rechten te vrijwaren;
3. tussenkomst, binnen of buiten de context van geschillen, bij werkgevers, socialezekerheidsinstellingen of andere overheidsinstellingen;
4. bijstand of vertegenwoordiging in administratieve procedures, zoals de verhoorprocedure bij het gewestelijk bureau van de RVA, de verschijning voor de nationale administratieve commissie van de RVA of de bepaling van de vergoedingen bij arbeidsongeval in de overheidssector;
5. aangifte van schuldvordering bij faillissement, gerechtelijk akkoord of soortgelijke procedures, wanneer er geen geschil is en de aangifte tijdig kan gebeuren.

Als je probleem een materie betreft die door dit reglement niet wordt bedoeld zullen de diensten van het ACV je doorverwijzen naar diensten die je kunnen helpen.

3. Gerechtelijke bijstand

Mits bijzondere stagevoorwaarden, en binnen bepaalde grenzen, hierna beschreven, verdedigen wij je in gerechtelijke procedures.

ALGEMEEN

Uiteraard wordt de rechtsbijstand alleen verleend in de materies opgesomd in punt 1.

Rechtsbijstand wordt je verleend ongeacht of je in de zaak eiser of verweerder bent.

Bij de rechtscollages van de rechterlijke orde dekt de rechtsbijstand de rechtspleging in eerste aanleg en in hoger beroep, met inbegrip van procedures in kort geding, derdenverzet en andere buitengewone rechtsmiddelen.

Hij omvat de uitvoering van de vonnissen en de noodzakelijke bewarende maatregelen.

BIJZONDERE PROCEDURES

Hof van Cassatie

Onze rechtsbijstand dekt niet de rechtspleging voor het Hof van Cassatie, tenzij de zaak naar onze mening van principieel belang is voor alle werknemers of er een buitengewoon persoonlijk of syndicaal belang mee gemoeid is.

Administratieve rechtscolleges

Als je lid bent van één van de centrales aangesloten bij de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten verdedigen wij je inzake statuut en arbeidsvoorwaarden voor de administratieve beroepsorganen en voor de Raad van State. Voor andere leden kunnen we dat doen wanneer de zaak van principieel belang is voor alle werknemers.

Arbitragehof en Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen

We verdedigen je zaak voor het Arbitragehof en voor het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, wanneer de rechtspleging aanhangig wordt gemaakt door een prejudiciële vraag in het kader van een geding dat door de rechtsbijstand gedekt wordt.

De andere procedures voor die rechtscolleges, alsook rechtsplegingen voor het Europese Hof voor Mensenrechten of andere internationale gerechtshoven, worden niet gedekt, tenzij de zaak naar onze mening van principieel belang is voor alle werknemers.

Strafprocedures tegen de werkgever

In uitzonderlijke gevallen kunnen we onze rechtsbijstand uitbreiden om je als burgerlijke partij in een strafgeding tegen je werkgever te verdedigen. Maar als principe verkiezen wij burgerlijke procedures voor de arbeidsgerechten boven strafprocedures.

Strafprocedures of aansprakelijkheidsvorderingen tegen de werknemer

1. Sommige centrales verlenen aan hun leden, tegen betaling van een extra bijdrage, rechtsbijstand voor burgerrechtelijke of strafrechtelijke procedures waarin werknemers uit hoofde van hun werk kunnen betrokken zijn (verkeersongevallen voor chauffeurs, medische aansprakelijkheid van verzorgend personeel, aansprakelijkheid van leerkrachten e.a.). Vraag daarover om informatie aan je centrale.
2. We verdedigen je in geval van strafprocedures of aansprakelijkheidsvorderingen die het gevolg zijn van een door het ACV erkende vakbondsactie, of waarvan je centrale erkent dat ze hun oorsprong vinden in je syndicaal

werk. We zijn niet verplicht rechtsbijstand te verlenen aan wie deelneemt aan een actie zonder lid te zijn, of aan wie deelneemt aan een actie die niet of niet langer de steun heeft van het ACV.

3. Op vraag van of met instemming van je centrale kunnen wij je rechtsbijstand verlenen als je betrokken ben in een burgerrechtelijke of strafrechtelijke procedure die in verband staat met je werk maar niet onder bovengenoemde regels valt. Voor dit type bijstand gelden de algemene voorwaarden van dit reglement (zie hieronder). Bovendien kan deze bijstand worden geweigerd als het risico is gedekt of had kunnen worden gedekt:
  - door een verplichte of gebruikelijke verzekering in de betrokken sector, inzonderheid waar het gaat om verkeersongevallen of verkeersovertredingen;
  - door een verzekering voorgesteld door de centrale overeenkomstig alinea 1.

Indien de werknemer rechtsbijstand geniet op kosten van de werkgever kan onze tussenkomst zich beperken tot het betalen van een advocaat om na te gaan of je belangen correct worden verdedigd.

4. De bijstand waarvan hier sprake betreft uitsluitend de kosten van je verdediging voor het gerecht. De veroordelingen zelf betalen we niet, onverminderd de bepalingen in het kader van de erkenning als «syndicaal slachtoffer» en tenzij wij als lastgever of aansteller voor de veroordeling moeten instaan.

Procedures in het buitenland

Onze rechtsbijstand omvat niet de procedures in het buitenland.

Als je grensarbeider bent, heeft het ACV samenwerkingsakkoorden met buitenlandse vakbonden gesloten, om je te verdedigen in procedures in het werkland. Vraag hierover informatie bij de dienst grensarbeiders van je streek.

Faillissement en gerechtelijk akkoord.

Als we de mening toegedaan zijn dat we daarmee het belang van alle werknemers in het bedrijf dienen, kunnen we procedures steunen teneinde:

- het faillissement van de werkgever te laten uitspreken;
- het bedrijf onder gerechtelijk akkoord te plaatsen;
- de werknemer aan de procedure van gerechtelijk akkoord te laten deelnemen;
- de werknemer in het kader van de verschoonbaarheid van zijn failliete werkgever te laten verschijnen.

GESCHILLEN MET HET ACV

We verlenen geen gerechtelijke bijstand voor geschillen met het ACV, met een beroepscentrale of een verbond van het ACV, of met de uitbetalingsinstelling van werkloosheidsuitkeringen van het ACV. Het betekent niet dat we je bij dergelijke geschillen laten vallen. We helpen je door voor zover het mogelijk is, een minnelijke oplossing voor de zaak te zoeken, en door je de nodige informatie te verschaffen om je rechten te vrijwaren.

Bovendien, wanneer je, als uitkeringsgerechtigde werkloze een geschil hebt met de uitbetalingsinstelling van het ACV en een uitvoerbaar vonnis in je voordeel bekomen hebt, betalen wij de gemaakte advocatenkosten terug, a rato van het tarief dat voor onze eigen advocaten wordt toegepast.

4. Medische adviezen

Inzake arbeidsongeval wijzen wij, als onze dienst dit noodzakelijk vindt, een geneesheer aan om je advies en bijstand te verlenen:

- in het kader van een voorstel tot wedertewerkstelling, medische behandeling of revalidatie;
- over de medische aspecten van een vergoedingsvoorstel;
- in het kader van een gerechtelijke expertise.

Dezelfde tussenkomst kan worden toegestaan in geval van beroepsziekten, inzonderheid wanneer het ziekenfonds van het lid geen medische bijstand terzake verleent.

In geen geval is het ACV ertoe verplicht vorderingen te verdedigen op basis van medische adviezen die zijn geneesheer ongegrond of overdreven vindt.

Indien je de terugbetaling van de raadpleging ten laste van de bevoegde instelling kan bekomen, kan het ACV zijn tussenkomst beperken tot het deel dat niet wordt terugbetaald, of eisen dat je afstand doet van dit recht op terugbetaling.

5. Kosten van de rechtsbijstand

DE RECHTSBIJSTAND IS VOOR LEDEN KOSTELOOS

Op onze last nemen we de werkingskosten van de ACV-diensten, het ereloon van de advocaat, de documenten die nodig zijn om het dossier samen te stellen, enz...

We betalen ook de gerechtskosten. Indien die kosten ten laste gelegd worden van de tegenpartij, kunnen wij ze natuurlijk terugvorderen op de sommen die wij bekomen. Wordt de veroordeling echter maar gedeeltelijk uitgevoerd, dan kan de terugvordering enkel slaan op de intresten, niet op de netto hoofdsom. We nemen ten laste de kosten waartoe jij veroordeeld wordt, onverminderd echter wat hierna bepaald wordt inzake tergend en roekeloos geding. Onze rechtsbijstand dekt uiteraard niet de veroordelingen ten jouwen laste die de tegenpartij gebeurlijk zou bekomen.

TERGEND EN ROEKELOOS GEDING

We nemen de veroordelingen wegens tergend en roekeloos geding ten laste, behalve:

- wanneer de veroordeling gebaseerd is op feiten waarvan het ACV bij het instellen van de procedure niet op de hoogte was;
- wanneer het lid van het opgelopen risico verwittigd is en het ACV schriftelijk van zijn verantwoordelijkheid vrijstelt.

EXPERTISEKOSTEN

We betalen de expertisekosten.

We kunnen evenwel weigeren de kosten van het deskundig onderzoek ten laste te nemen wanneer je de door ons voorgestelde medische advisering weigert, je je zonder gegronde reden of zonder verwittiging niet aanmeldt op het deskundig onderzoek, of het deskundig onderzoek uitwijst dat je foutieve informatie verstrekt hebt die geleid heeft tot het instellen van de vordering.

TENUITVOERLEGGING

We betalen de kosten noodzakelijk om de gedwongen tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing te bekomen (beslagen, enz.) op voorwaarde dat die kosten in redelijke verhouding staan tot het verwachte voordeel.

LAATTIJDIGE AANGIFTE VAN SCHULDVORDERING IN EEN FALING

De kosten die eigen zijn aan de laattijdige aangifte van schuldvordering in geval van faling moet je zelf betalen, tenzij de vertraging niet aan jou te wijten is.

6. Dadingen

Indien jij of je beroepscentrale een dading wil sluiten met de werkgever om een einde te maken aan een geschil dat door het ACV wordt behandeld, moet je dit overleggen met de dienst die het dossier behandelt. Anders kan deze dienst de terugbetaling eisen van de gemaakte gerechtskosten.

7. Waar dien je klacht in?

In alle soorten geschillen kan de klacht bij je ACV-dienstencentrum opgenomen worden. Soms zal het ACV-dienstencentrum je klacht zelf behandelen. Andere klachten worden overgemaakt aan je beroepscentrale of aan de rechtskundige dienst van je verbond. In elk geval kan je steeds bij je ACV-dienstencentrum terecht om de stand van zaken van je klacht te kennen.

Voor arbeidsgeschillen raden we je aan eerst contact te nemen met de vakbondsafvaardiging in je onderneming. Je krijgt er vaak goede raad en soms volstaat een tussenkomst van de vakbondsafvaardiging om het probleem op te lossen. Desnoods kan de vakbondsafvaardiging ook als tussenpersoon dienen met de ACV-diensten.

8. Wie beslist over de toekenning van rechtsbijstand?

De rechtsbijstand wordt verleend door de persoon of dienst die jouw dossier behandelt.

Rechtsbijstand kan geweigerd worden:

- als je niet voldoet aan de voorwaarden inzake lidmaatschap zoals vastgelegd in dit reglement (zie verder);
- wanneer de kans op slagen onvoldoende is;
- wanneer de kosten van de procedure niet in redelijke verhouding staan tot het voordeel voor jou;
- wanneer het te verdedigen belang, de te voeren procedure of de te ontwikkelen argumentatie in strijd zijn met ACV-standpunten.

Je kan niet eisen dat een geding wordt ingediend, een bepaalde procedure wordt gevoerd of bepaalde argumenten naar voren worden gebracht. Je kan wel eisen dat de dienst die weigert tussen te komen zijn standpunt schriftelijk motiveert. Zelfs als we je zaak niet kunnen behandelen zullen wij de informatie verstrekken die nodig is om je belangen te verdedigen. Uiteraard geven we de ons toevertrouwde documenten tijdig terug.

9. Volmachtdrager of advocaat ?

In de procedures waar het wettelijk mogelijk is, wordt je dossier normaal behandeld door medewerkers van het ACV (“volmachtdragers”).

Als we beslissen een beroep te doen op een advocaat of gaat het om procedures waarin de tussenkomst van een advocaat vereist is, dan kiezen wij de advocaat. Je kan niet eisen dat een zaak behandeld wordt door een advocaat, of door een andere advocaat dan deze aangewezen door het ACV. Evenmin is onze volmachtdrager verplicht mee te werken met een advocaat die jij zou gekozen hebben.

10. Aansprakelijkheid van de rechtsbijstand

Moesten bij het verlenen van rechtsbijstand fouten of nalatigheden begaan zijn, nemen wij er uiteraard onze verantwoordelijkheid voor. In dit geval zal je de persoon aangeduid worden die moet gecontacteerd worden.

De aansprakelijkheid wordt beoordeeld in het licht van dit reglement, van de deontologische regels en de bekwaamheidsvereisten die op advocaten toepasselijk zijn, alsook van de beginselen van het burgerlijk wetboek betreffende de aansprakelijkheid der betaalde lasthebbers.

Deze aansprakelijkheidsregels kaderen echter in dit reglement en mogen niet worden geïnterpreteerd als een verplichting om:

- je te verdedigen als je niet voldoet aan de door dit reglement opgelegde lidmaatschapsvoorwaarden;
- juridische stellingen te verdedigen die indruisen tegen de standpunten van het ACV of tegen de algemene vakbondswerking van het ACV;
- proces te voeren tegen het ACV of tegen de uitbetalingsinstelling van werkloosheidsuitkeringen van het ACV;
- je te verdedigen in rechtsdomeinen of voor gerechten die niet in aanmerking komen voor de ACV- rechtsbijstand.

11. Alleen leden van het ACV hebben recht op rechtsbijstand

Om aanspraak te maken op rechtsbijstand moet je lid zijn en blijven bij het ACV en regelmatig je lidgeld betalen. Lidmaatschap wordt niet met terugwerkende kracht aanvaard.

Je hebt enkel recht op rechtsbijstand voor de geschillen waarin je persoonlijk betrokken bent.

Mocht je overlijden, behouden je erfgenamen het recht op rechtsbijstand voor de geschillen die vóór het overlijden zijn ontstaan.

Rechtsbijstand wordt eveneens toegekend aan je rechthebbenden voor de uitkeringen waarin de wet op de ziekteverzekering (begrafeniskosten), op de arbeidsongevallen of de beroepsziekten voorziet, op voorwaarde dat je op het ogenblik van je overlijden de lidmaatschaps- en wachttijdvoorwaarden vervulde.

12. Wachttijdvoorwaarde

EERSTELIJNSHULP

De eerstelijns hulp wordt vanaf de aansluiting als lid toegekend.

GERECHTELIJKE BIJSTAND EN MEDISCHE ADVIEZEN

Gerechtelijke bijstand en medische adviezen worden enkel toegekend indien je, op het ogenblik dat het geschil ontstaat, sedert minstens zes maanden ononderbroken lid was van het ACV.

Met “ontstaan van het geschil” wordt de dag bedoeld waarop de gebeurtenis plaatsheeft die aanleiding geeft tot het geschil.

Voorbeelden :

- inzake het recht op verbrekingsvergoeding, de datum van verbreking van de overeenkomst;

- inzake opzeggingstermijn, de datum van kennisgeving van het ontslag;
- inzake loonregularisatie, de datum van de laatste onjuiste betaling;
- inzake sluiting van ondernemingen, de werkelijke datum van sluiting;
- inzake faling, de datum waarop het faillissement is uitgesproken;
- inzake arbeidsongeval, de datum van het ongeval; evenwel, indien het geschil betrekking heeft tot de vaststelling van de vergoedingen wegens blijvende arbeidsongeschiktheid, geldt de consolidatiedatum; voor een aanvraag om herziening, geldt de datum waarop de herzieningstermijn is ingegaan; voor prestaties na de herzieningstermijn geldt de datum van de aanvraag;
- inzake beroepsziekte, de datum van de aanvraag;
- inzake sociale zekerheid, de datum waarop het lid kennis heeft van de betwiste beslissing.

LIDMAATSCHAP BIJ EEN ANDERE VAKBOND

De periodes van lidmaatschap bij het ABVV of bij het ACLVB komen in aanmerking voor de wachttijd, op voorwaarde dat ze onmiddellijk het lidmaatschap bij het ACV voorafgaan en dat ze behoorlijk bewezen worden. Het ACV bepaalt soeverein of rechtsbijstand verleend wordt wanneer de werknemer, na het ontstaan van het geschil, zijn lidmaatschap bij het ABVV of de ACLVB naar het ACV overdraagt.

Als je in het buitenland was tewerkgesteld en aangesloten was bij een vakbond die aangesloten is bij het Europees Vakverbond of het Wereldverbond van de Arbeid, komt deze periode van aansluiting ook in aanmerking voor de wachttijd.

VESTIGING ALS ZELFSTANDIGE

Als je je lidmaatschap onderbreekt gedurende een periode waarin je een poging doet om je als zelfstandige te vestigen, behoud je de wachttijd die vóór die onderbreking was verlopen, wanneer je opnieuw lid wordt zodra je weer loontrekkende bent.

JONGERE WERKNEMERS

Als je niet ouder bent dan 25, wordt de wachttijdvoorwaarde vervuld wanneer je lid wordt op het moment dat je in het beroepsleven treedt, hetzij via loontrekkend werk, hetzij via werkloosheids -of wachttuitkeringen.

Je vervult eveneens de stagevoorwaarde indien je lid was in het kader van het vernieuwd jongerenlidmaatschap (“Enter-lidmaatschap”) tussen 1 september en 31 augustus van het schooljaar dat voorafgaat op het ogenblik dat je beroep doet op de rechtsbijstand.

Vanaf je aansluiting in het kader van het “Enter-lidmaatschap” kan je vanaf je inschrijving aanspraak maken op rechtsbijstand in verband met studentenarbeid.

13. Je neemt ontslag uit het ACV

Je verliest het recht op rechtsbijstand indien je je bijdragen aan het ACV niet meer betaalt en in toepassing van de statuten als ontslagnemend wordt beschouwd.

14. Terugbetaling van de kosten

Indien je tijdens de procedure ontslag neemt als lid, kan het ACV je vragen dat jezelf of je nieuwe vakbond de gerechtskosten die voor je zaak zijn aangegaan, terugbetaalt. We kunnen de terugbetaling als voorwaarde stellen om het dossier terug te geven. Hetzelfde geldt wanneer je in de loop van het geschil beslist je belangen niet langer door het ACV te laten verdedigen.

Het dossier wordt enkel aan jezelf teruggegeven of, mits schriftelijk verzoek, aan je advocaat of aan je nieuwe vakbond.

